

Thema STEREOTYPEN EN VOOROORDELEN

2. LEEF JE IN! In groep

2.2. Doe-werkvorm IK BEN EEN VLUCHTELING

Duur: 60'

Werkwijze	klassikaal, spel
Doelen	<ol style="list-style-type: none"> a) Studenten hun stereotypen en vooroordelen over andere culturen en minderheden worden uitgedaagd. b) Studenten worden bewust gemaakt van de associaties die zij bij bepaalde woorden en beelden maken. c) Studenten denken na en wisselen uit over de percepties die de verschillende studenten hebben over minderheden. d) Studenten worden zich bewust van hun eigen grenzen van verdraagzaamheid. e) Studenten hun verschillende waarden en stereotypen worden met elkaar geconfronteerd. f) Studenten leggen de link tussen het thema stereotypen & vooroordelen en het kinderrechtenverdrag.
Samenvatting	Met deze werkvorm leef je je in in de keuzes die vluchtelingen moeten maken tijdens hun tocht. Een aantal stereotypen en vooroordelen rond vluchtelingen zullen daarbij sneuvelen.
Benodigheden	Kaartjes (zie bijlage hieronder) of laptops
Verloop	<p>Verdeel de klas in groepjes van maximaal 10 studenten. Zet een laptop in het midden van de tafel van elk groepje. Open de website http://vluchtelingen.eo.nl/ en start door één van beide personages samen te kiezen. Of werk met de kaartjes (zie onderaan dit document).</p> <p>BELANGRIJK!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Print de kaartjes dubbelzijdig af. Op die manier heeft elk kaartje een voor- en een achterkant. • Leg alle kaartjes open op tafel. • Neem het kaartje met de foto van Rami uit Damascus, draai het om en lees voor welke keuze hij staat. • Bespreek die keuze in de groep. Kiest de groep voor de vluchtroute via Libië, neem dan kaartje A. Kiest de groep daarentegen voor de vluchtroute via Turkije, neem dan kaartje B. Zorg ervoor dat iedereen de kans krijgt zijn mening te geven en dat het antwoord door de meerderheid van de groep gedragen wordt. • Lees de keuze op het door jullie gekozen kaartje (A of B) en bespreek die keuze in de groep op dezelfde manier. • Ga zo verder tot het spel uit is.

<p>Verloop</p>	<p>Het personage moet steeds belangrijke keuzes maken tijdens zijn vlucht. Bespreek elke keuze in de groep voor je verder gaat. Zorg ervoor dat iedereen de kans krijgt zijn mening te geven en dat het antwoord door de meerderheid van de groep gedragen wordt.</p> <p>Nabespreking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat deed dit spel met jou? - Welke nieuwe inzichten kreeg je? - Had je bepaalde vooroordelen of stereotypen die je nu anders ziet? <p>AFSLUITER</p> <p>Als afsluiter nemen de studenten het document basiskennis kinderrechten erbij. Ze overleggen hoe ze deze werkvorm kunnen linken aan kinderrechten</p>
<p>Bron methodiek</p>	<p>http://vluchtelingen.eo.nl/ Evangelische omroep Nederland</p>

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

RAMI

25 jaar
Economiestudent
Startbedrag €10.000

Damascus

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

A

Via Libië

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

E

Ik betaal

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

C

**Met het
vliegtuig**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

F

Via Libië

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

G

**Snelle
Zodiac**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

I

Ik stap in

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

H

**Reguliere
route**

A Een uitzichtloze plek

Een martelende rit in een overvolle bus brengt je in een vluchtelingenkamp vlakbij Beiroet, de hoofdstad van Libanon. Het wemelt van de Syrische vluchtelingen, allemaal op zoek naar een baantje, eten en fatsoenlijk onderdak. Hier kan je niet blijven.

Het doel is Libië, in het noorden van Afrika. Vanuit daar kan je met de boot naar Europa. Geruchten gaan dat je nog steeds met een Syrisch paspoort naar buurland Algerije kan vliegen. Maar misschien is de onzekere route over land toch beter.

Wat doe je?

- C Met het vliegtuig
- D Over land

Je moet vluchten

Een vriend van je vader staat plotseling op de stoep en vertelt dat je vader is weggelopen uit het Syrische leger, gevonden is en vermoord. Hij zegt dat je moet vluchten. Als oudste zoon ben je niet veilig en je voelt je verantwoordelijk om voor je moeder en twee broertjes te zorgen. Kennissen maken plannen om naar Europa te vluchten. Ze willen je meenemen. Dit is je kans.

Je hebt twee keuzes: via Noord-Afrika en dan vanaf Libië met een boot naar Europa. Of over land door Turkije.

Welke vluchtroute neem je?

- A Via Libië
- B Via Turkije

C Met het vliegtuig naar Algerije

Het lukt je om met het vliegtuig in Algerije te komen. Gewoon met je Syrische paspoort. Ongelooflijk. Hier begint de verkenning van betrouwbare smokkelroutes en verschillende smokkelroutes. "Het is gek", denk je bij jezelf. In Syrië heb je nooit een regel overtreden. Je betaalde je belasting en reed nooit door rood. In je poging om in Europa te komen vrees je dat je alle wetten moet overtreden. Een smokkelaar biedt je een all-inclusive aan, een reis via Libië naar Europa. Het kost je omgerekend € 5000.

Vertrouw je hem? Of is het te mooi om waar te zijn?

- E Ik vertrouw het
- D Dit is te mooi om waar te zijn

E Je bent opgelicht

Je wordt middenin de woestijn afgezet en je moet verder lopen. Het tekort aan water en de stekende zon maken uiteindelijk een einde aan je leven.

G Je bent beroofd

Je komt moeilijk in slaap, de nacht voordat je de overtocht gaat wagen. Je ziet de spanning in de ogen van de andere vluchtelingen. Je bemoeit je niet met alle woordenwisselingen en opstootjes. Ondanks je wantrouwen, vallen je ogen dicht. Als je wakker wordt, voel je meteen dat je iets mist: het bundeltje bankbiljetten onder je trui is verdwenen. De groep is gehalveerd, niemand heeft iets gezien. De dieven zijn allang verdwenen.

Je hebt geen geld meer en je hebt geen mogelijkheid meer om geld te verdienen.

Jouw reis eindigt hier.

F Naar Tripoli

Je komt erachter dat er meerdere opties zijn om de oversteek te maken. Je vindt een smokkelaar die jou met een truck naar Tripoli kan brengen. Dat kost je €2000.

Vergeleken met Afrikaanse vluchtelingen heb jij relatief veel geld. Het verhaal gaat dat je voor €5000 met een snelle Zodiac relatief snel naar Frankrijk gebracht kan worden. Als het misgaat ben je al je geld kwijt.

Wat doe je?

- G Snelle Zodiac
- H Reguliere route

H De overvolle boot

Zuwara. Je had er nog nooit van gehoord, maar het is een naam die op de lippen ligt van elke vluchteling die je ontmoet: vanuit dat plaatsje aan de Libische kust vertrekken boten richting Europa. In de kofferbak van een aftandse fourwheeldrive bereik je het strand.

Daar slaat de schrik je om het hart: ruim zeshonderd mensen worstelen om een plek op een boot die plaats heeft voor nauwelijks de helft. Het lijkt erop dat je een plek kunt krijgen.

Durf je het aan op deze overvolle boot?

- I Ik stap in
- J Ik ga niet

I Beschoten

Je stapt in een houten 30-meter lange vissersboot. De schipper is een piepjonge Tunesiër. Hij wijst naar de bodem en je gaat zitten, met je benen wijd. Een volgende passagier gaat er tussenin zitten, en zo wordt de boot stampvol gepropt.

Na een half uur varen, hoor je knallen uit de verte, geschreeuw en harde tikken tegen de houten wand van het schip. Het zijn rivaliserende smokkelaars, die uit zijn op het goud en geld van vluchtelingen. Enorme paniek breekt uit.

Spring je overboord of niet?

- K Ik spring overboord
- L Ik blijf in de boot

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

K

**Ik spring
overboord**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

M

**Ik
registreer
me**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

O

**Crisis-
opvang**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

N

**Naar het
noorden**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

P

**Naar
mijn neef**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

Q

**Asiel in
Nederland**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

S

**Naar
Zweden**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

R

**Crisis-
opvang**

M Ik registreer me

Je begint een asielprocedure in Italië. Uit alles blijkt dat de Italianen je liever kwijt dan rijk zijn. De omstandigheden in het detentiecentrum zijn erbarmelijk. Na een detentieperiode word je vrijgelaten.

Je merkt dat weinig mensen bereid zijn om je te helpen. Je mist je familie en de onzekerheid put je uit. Weinig mensen zijn bereid om je te helpen. De meeste inspanningen lijken erop gericht om vluchtelingen te helpen Italië via het noorden te verlaten. Je krijgt zelfs een nieuwe rugzak aangeboden.

O Naar crisisnoodopvang

P Naar mijn neef

K Je springt

Dat je goed kunt zwemmen is je redding geweest. De schutters varen weg en je weet snel richting de boot te komen. Je houdt je vast aan de railing. Het is een chaos. Er zijn, voor zover jij kunt zien, zes mensen dood en misschien wel veertig gewond. Ook de schipper is dood. Gelukkig is er een Afrikaanse man die de leiding neemt. Hij pakt het stuur, bekijkt het kleine kompas en begint te varen.

Welke vluchtroute neem je?

M Ik registreer me

N Op naar het noorden

N Op naar het noorden

Je neemt een trein naar Milaan en van daaruit reis je verder richting Parijs. Onderweg word je een paar keer gecontroleerd door conducteurs die gelukkig alleen naar je treinkaartje kijken.

In Parijs houden agenten en douanebeambten jou en je reisgenoten aan, maar ze laten jullie door. Je ontdekt dat Parijs een kruispunt is als je in Frankrijk uit de trein stapt. Hier besluiten illegale migranten waar ze de komende jaren zullen leven. Je hoort goede verhalen over Nederland.

O Naar crisisnoodopvang

P Naar mijn neef

O Toekomst in dit land?

Van de crisisnoodopvang, beland je in de noodopvang in de IJsselhallen van Zwolle. Via Whatsapp lees je berichten over de terreur in je thuisland. Het leger en de terroristen doen afschuwelijke dingen in je woonplaats. Je gaat kapot van de stress en onzekerheid. De dagen kruipen voorbij op deze plek zonder afleiding.

Na 89 dagen in de opvang krijg je bericht dat je asielprocedure start. Je leeft op! Eindelijk perspectief? Je durft niet te veel hoop te hebben, maar je weet dat je als Syriër grote kans maakt.

Q Asiel aanvragen in Nederland

Q Je mag in Nederland blijven

Na lang wachten en na een paar keer ondervraagd te zijn door de Immigratie- en Naturalisatiedienst heb je eindelijk een status gekregen. Je mag in ieder geval de komende vijf jaar in Nederland blijven! Maar daarmee zijn niet alle zorgen weg. Je geld raakt op, je mist je familie en vraagt je af hoe je toekomst in Nederland eruit zal zien. Je hebt nog een lange weg te gaan.

P Naar mijn neef

Je achterneef is een aardige man en hij is oprecht blij dat je de helse reis hebt overleefd. Alleen je kunt niet bij hem terecht. Naast zijn gezin, kan hij niet ook nog zijn achterneef onderhouden. Hij hoopt dat jij asiel krijgt en zelf kunt werken en vertelt je via de officiële weg te reizen.

Je mag een nachtje blijven slapen, maar daarna reis je terug naar Amsterdam. Daar meld je je bij de politie. Ze brengen je naar een kille sporthal ergens in de stad.

R Naar crisisnoodopvang

H Blijf je in Nederland?

In de kille sporthal staan lange rijen bedden naast elkaar. Eén is er voor jou. Een halve meter verder staat het volgende bed. Je slaapt slecht omdat je buurman 's nachts last heeft van nachtmerries.

Inmiddels ben je twee weken in een crisisnoodopvang. Er worden brieven in het Syrisch van de Nederlandse overheid verspreid waarin je wordt ontmoedigd om in dit land een procedure te starten. Is Nederland wel zo'n goed land? Is Zweden een optie?

Wat doe je?

S Ik ga naar Zweden

O Procedure in Nederland

S Je bent een slimme vluchteling

Hoewel de grenscontroles in Zweden ook steeds strenger worden, vindt Zweden het belangrijk en noodzakelijk om slachtoffers van oorlog op te vangen. Jij bent hier welkom. Als snel volg je taallessen en na acht maanden krijg je een tijdelijke verblijfsvergunning. Maar daarmee zijn niet alle zorgen weg. Je geld raakt op, je mist je familie en vraagt je af hoe je toekomst in Zweden eruit zal zien. Je hebt nog een lange weg te gaan.

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

B

**Naar
Turkije**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

T

Ik betaal

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

V

Over land

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

U

**Ik betaal
niet**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

Y

Ik wacht

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

X

**Vertrouw de
smokkelaar**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

3

**Dubbel
betalen**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

W

**Via zee naar
Griekenland**

T Terug naar Istanboel

In Istanboel wemelt het van de mensensmokkelaars. Syriërs nemen je mee in het 'circuit'. In koffiehuizen en cafetaria's ontmoet je verschillende mannen die vertellen dat ze je kunnen helpen.

Veel van je landgenoten gaan via het zuiden, over de Egeïsche zee. Maar je stuit ook op de Facebookpagina 'Crossing no more Death at sea'. Op deze pagina zie je een route die over land gaat, via het Europese deel van Turkije naar Bulgarije of Griekenland.

V Over land

W Via de Egeïsche zee

B Onderweg in Turkije

Urenlang hoor je niets anders dan het grommen van de motor. Je bent bont en blauw door het gestuiter achterin de laadbak. Slapen lukt niet, je probeert je zo goed mogelijk vast te houden aan de andere passagiers.

Dan stopt de vrachtauto abrupt. De smokkelaar die jullie naar Ankara zou brengen, steekt zijn hoofd onder het zeil door. 'Meer geld', gebaart hij. 'Anders wil de chauffeur niet verder'.

T Ik betaal

U Niet betalen

U Je betaalt niet

Een wijze les: dat je smokkelaar meer geld wilde hoort blijktbaar bij deze wereld. Nu sta je middenin Turkije. Maar je hebt geluk! Na wat rondvragen bij een tankstation kunnen jullie gratis meeliften met een truck naar Istanboel. Je hebt nauwelijks geld verloren.

Veel van je landgenoten gaan via het zuiden, over de Egeïsche zee. Maar je stuit ook op de Facebookpagina 'Crossing no more Death at sea'. Op deze pagina zie je een route die over land gaat, via het Europese deel van Turkije naar Bulgarije of Griekenland.

V Over land

W Via de Egeïsche zee

V Grote hekken, kom je erlangs?

Je probeert over land de Turks-Griekse grens te bereiken. Smokkelaars, brengen je naar Edirne, vlakbij de Griekse grens. Vanuit daar moet je proberen naar Griekenland of Bulgarije te komen.

Kleine kans van slagen. Griekenland heeft een groot hek geplaatst met prikkeldraad, Bulgarije houdt de grenzen goed dicht. Je smokkelaar belooft je dat het lukt. Je twijfelt of je hem kunt vertrouwen.

Wat doe je?

T Terug naar Istanboel

X Je vertrouwt het

X Koop je de smokkelaar om?

Je wacht tot de avond valt in gezelschap van andere groepjes Syriërs. In de nacht loop je zes uur lang door de ijskoude donkere Turkse bossen. Langzaam zwelt een zacht geruis aan. Het is de vijftien meter brede Evros die je moet oversteken.

Elk moment kan de grenspolitie opduiken. Of gemaskerde mannen, huurlingen, die jagen op vluchtelingen. Voor € 200 geeft een smokkelaar je een voorkeursbehandeling. Maar dat geld heb je hard nodig voor de rest van je vlucht.

Wat doe je?

Y Ik wacht

Z Ik koop iemand om

Y Deze weg loopt dood

Had je toch maar betaald, denk je, terwijl de dagen voorbij gaan. Je verblijft inmiddels in een park aan de rand van de stad en hebt bijna niets te eten. Je slaapt in iets dat een tent moet voorstellen. En hoe langer je hier bivakkeert, hoe dichter de grenzen lijken te worden. Er doen geruchten de ronde dat er vannacht een grote kans is om wel Bulgarije binnen te komen.

Wat doe je? Waag je het erop of besluit je terug te gaan en toch via de zee naar Europa te komen?

W Via zee naar Griekenland

2 Via Bulgarije

W Blijf je in Nederland?

Na vier uur in een tien-persoonsbusje bereik je Izmir. Vanaf de Turkse kade kun je Griekenland bijna aanraken. Iedereen hier is op zoek naar een goede prijs voor de oversteek.

Via via kom je bij smokkelaars terecht. De een biedt je een bootreis aan voor €2000 inclusief reddingsvest. Bij een ander kun je voor €1000 mee, maar dan moet je wel aan het roer. Deze plek is gevaarlijk, maar die €1000 kun je goed gebruiken.

Wat doe je?

3 Dubbele betalen

4 Ik bestuur de boot

3 Push back

Urenlang rochelt en hoest de dieselmotor in de buik van het schip. Jullie moeten nu toch wel dichtbij een Grieks eiland zijn? Je dommelt even in slaap, maar schrikt wakker als je mensen hoort schreeuwen. Een grote schijnwerper zet alles om je heen in een fel licht. Het is al snel duidelijk. De meedogenloze Griekse kustwacht heeft jullie in het vizier. Ze nemen jullie in hun boot en slepen jullie naar Turkse wateren. Je moet terug. Net als de smokkelaar is ook jouw €2000 nergens meer te bekennen.

Probeer je het opnieuw of blijf je even in Turkije?

5 Opnieuw proberen

19 Ik blijf in Turkije

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

5

Opnieuw
proberen

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

6

Iemand
omkopen

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

7

Ik wacht

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

4

Ik bestuur
de boot

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

10

Via
het bos

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

8

De trein

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

12

Via
Hongarije

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

11

Wachten

6 Je bent beroofd

Omkopen: daar trapt de politie op Lesbos niet in. Je mag helemaal achteraan in de rij aansluiten. Dat betekent op z'n minst nog een nacht buiten slapen. En dat is nog niet het ergste: vannacht ben je beroofd. Je telefoon is weg en ook je laatste geld is gestolen.

Een vluchtelingenkamp in Griekenland is voorlopig jouw eindstation.

5 Europa! En nu?

In de verte zie je op de kust van Lesbos mensen zwaaien. Het gevoel van constante angst wordt langzaam maar zeker verruild voor opluchting. Je hebt de overkant gehaald!

Je krijgt een deken en wat te drinken. Blijf bel je je moeder: ik ben in Europa! In Mitilini probeer je papieren te bemachtigen die je toegang geven om naar het vasteland van Griekenland te reizen. Je moet hier dagen op wachten. Of je kunt iemand proberen om te kopen.

Wat doe je?

6 **Iemand omkopen**

7 **Ik wacht**

4 Je bent verdronken voor de kust van Lesbos

Dit is geen zeewaardige boot, besef je, als je aan de waterkant staat. De rubberboot helt vervaarlijk over als de andere passagiers instappen. Het water in de verlaten haven is donker en koud. De adrenaline giert door je lijf. Toch neem je plaats in het wiebelende bootje. De smokkelaar wijst met zijn vinger in de verte: 'Koers daar maar op af.'

Mensen schreeuwen. De boot beweegt alle kanten op, golven slaan over de reling. Je ziet een vrouw over boord slaan. Een volgende golf gooit de boot in een geweldige zwaai ondersteboven. Water, kou, je hapt naar lucht. En dan niets meer.

7 Geduld wordt beloond

Het wachten is vermoeiend. Je voelt je vies, je hebt honger en 's nachts is het stervenskoud. Maar je geduld wordt beloond. Eindelijk krijg je de papieren om op de felbegeerde veerboot vol vluchtelingen te stappen! Aangekomen in Athene merk je al snel dat dit geen plek is om te blijven. Naar Thesaloniki is het idee.

Je ontdekt twee mogelijkheden: proberen aan valse papieren te komen en het vliegtuig pakken naar Milaan (ticket: €100) – een riskante optie omdat je langs talloze strenge controles moet – of goedkoop met de trein richting de streng bewaakte grens met Hongarije (€40).

8 **De trein**

9 **Vals paspoort**

8 Chaos bij de grens

De trein richting Macedonië is comfortabel. Je checkt Facebook en ziet op je tijdlijn dat meer en meer mensen kiezen om naar Duitsland te gaan. Op je telefoon bekijk je een filmpje van jou en je moeder in Syrië. Thuis is mijlen ver.

Vanaf Thesaloniki kun je met de bus naar het grensplaatsje Evzoni. Daar wacht je dagen, samen met duizenden andere vluchtelingen, om de grens over te kunnen. Het is chaos. De politie laat maar weinig mensen door.

Wacht je of probeer je een alternatieve, maar gevaarlijke weg via het bos?

10 **Ik ga via het bos**

11 **Ik wacht**

10 Je wordt aangevallen door een bende

Je maant jezelf tot kalmte terwijl je hart te keer gaat. Dan hoor je een schreeuw. Een duw, je struikelt. Een klap. En dan is alles donker.

11 Wachten in de regen

Het begint te regenen en het stopt niet meer. Samen met andere Syriërs bouw je wat beschutting van takken. De plek waar jullie moeten wachten verandert in een modderpoel. Gelukkig mag je de volgende dag door.

In Macedonië ga je verder met de bus naar Servië. In Belgrado pak je de plannen er weer bij. De grens met Hongarije zit dicht, maar via Facebook ontdek je een illegale route naar Hongarije.

12 **Via Hongarije**

12 Je kiest de illegale route

In het holst van de nacht word je in een donker bos uit een auto gezet. Alleen je portemonnee en diploma's neem je mee. Eten en warme dekens laat je achter. Er is 1 plek in het hek waar je doorheen kunt. Het lukt! Eenmaal in Hongarije is het gevaar niet geweken. Elk moment kan de politie je oppakken.

Je wilt zo snel mogelijk naar Boedapest, maar geen enkele taxi mag je officieel meenemen. Uiteindelijk is er een taxichauffeur die je voor € 900 mee wil nemen.

Betaal je dit of wacht je op een betere optie?

14 **Ik wacht**

15 **Ik betaal**

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

14 Ik wacht

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

Z Smokkelaars
omkopen

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

2 Bulgarije

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

9 Vals
paspoort

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

16 Over zee

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

D Over land

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

18 Naar
Libië

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

17 Ik wacht

Z Je bent beroofd

Omkopen: daar trapt de politie op Lesbos niet in. Je mag helemaal achteraan in de rij aansluiten. Dat betekent op z'n minst nog een nacht buiten slapen. En dat is nog niet het ergste: vannacht ben je beroofd. Je telefoon is weg en ook je laatste geld is gestolen.

Een vluchtelingenkamp in Griekenland is voorlopig jouw eindstation.

14 Je bent geen slimme vluchteling

Geld besparen en wachten was geen verstandige optie. Je wordt gezien door de politie, opgepakt en zonder pardon aan de andere kant van de grens in een vluchtelingenkamp gebracht. Nu probeer je het via de legale weg, maar dat zal zeker nog maanden duren. Het enige voordeel is dat je nog wel wat geld hebt, als je op een dag in Nederland aankomt.

9 Kom je langs de douane?

Je komt via de ondergrondse netwerken in Athene in aanraking met een Iraniër die paspoorten vervalst. Voor €300 kun je een vals Turks paspoort kopen. Is dit paspoort goed genoeg? Je bent op zoek gegaan naar een beter vals paspoort. Uiteindelijk vind je er een voor €800. Van een Turk. Je bent tevreden met het resultaat.

De glimlach van de douanier verradt dat hij gezien heeft dat je paspoort vervalst is. Met een handgebaar wenkt hij je de grens over. 'Good luck', zegt hij met een stem vol sarcasme. Je zit in het vliegtuig naar Amsterdam.

- O** Naar crisisnoodopvang
- P** Naar mijn neef

2 Afgeranseld in Bulgarije

Na zes uur lopen lukt het jou en je groepje om de Bulgaarse grens over te steken. Opeens hoor je dichtbij woest geblaf van een hond. Bulgaarse agenten duiken op, schreeuwen en ranselen jou en je reisgenoten af met stokken.

Het is verschrikkelijk. Met alles wat je in je hebt ren je terug naar waar je vandaan kwam. Je toekomstperspectief is gitzwart.

D Steek je over?

Dagenlang hoor je niets anders dan een grommende vrachtwagenmotor. Je bent bont en blauw door het gestuiter in de laadbak. Dan stopt de vrachtauto abrupt. Je bent in Egypte, in de havenstad Alexandrië.

Je hoort dat je ook vanaf hier naar Italië kan met een boot. Maar over de smokkelaars gaan slechte verhalen de ronde. Ze stelen geld en gebruiken te kleine bootjes. Je ontmoet vier andere vluchtelingen die jou vertellen dat ze morgen de oversteek wagen. Later hoor je dat ze het niet gered hebben.

Durf jij het wel aan?

- 10** Ik waag het erop en ga met de boot
- 11** Ik wacht

16 Je verdrinkt De golven zijn te hoog

De overvolle boot is te gammel voor de krachtige golven en kapseist. In paniek probeer je terug te zwemmen naar de boot, maar het lukt niet. Het koude water vult je longen. Je verdrinkt.

17 Istanboel of Libië?

Je ontmoet vier andere vluchtelingen die jou vertellen dat ze morgen de oversteek wagen met de boot. Later hoor je dat ze het niet gered hebben.

Nu zijn er twee opties: je probeert in Libië te komen, om vanaf daar een kortere en relatief goedkope bootroute te nemen. Of je vliegt naar Istanboel, om via de Turkije-route in Europa te komen. De verhalen die je daarover hoort klinken kansrijker dan via Libië naar Italië.

Waar ga jij naartoe?.

- 7** Naar Istanboel
- 18** Naar Libië

18 Tripoli

Vergeleken met Afrikaanse vluchtelingen heb jij relatief veel geld. Het verhaal gaat dat je voor €5000,- met een snelle Zodiac relatief snel naar Frankrijk gebracht kan worden. Als het misgaat ben je al je geld kwijt.

Wat doe je?

- G** Snelle Zodiac
- H** Reguliere route

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

J

Ik blijf

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

L

Ik blijf
in de boot

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

15

Ik betaal

Bron: Evangelische
(<http://vluchtelingen.eo.nl/>)
omroep Nederland
Speel dit spel online:
<http://vluchtelingen.eo.nl/>

19

Ik blijf in
Turkije

L Je verdrinkt De golven zijn te hoog

De overvolle boot is te gammel voor de krachtige golven en kapseist. In paniek probeer je terug te zwemmen naar de boot, maar het lukt niet. Het koude water vult je longen. Je verdrinkt.

J Je werd neergeschoten.

De smokkelaars proberen je eerst te overtuigen mee te komen. Wanneer je weg wandelt van hun boot, zegt hun leider: "Je mag onze plaats niet kennen, want je kunt het aan de verkeerde persoon doorzeggen." Dat zijn de laatste woorden die je hoort voor je sterft. De leider van de smokkelaars schoot je dood.

19 Je bent uitzichtloos in Turkije

Je durft niet meer verder, maar terug gaan naar je geboorteland is te gevaarlijk. Je kunt niet meer vooruit en niet meer achteruit. Als Syriër mag je legaal in Turkije blijven, maar daar is dan ook alles mee gezegd. Je krijgt geen hulp, geen uitkering en geen warm onthaal. Het is haast onmogelijk om hier een fatsoenlijk bestaan op te bouwen. Bereid je voor op keihard werken voor een klein beetje geld.

15 Je betaalt

Het is geen comfortabele reis. De taxi die je meeneemt mag dit officieel niet doen en is dus een smokkelaar. In Boedapest kun je op de trein stappen naar Wenen. Vanaf daar kun je makkelijk met de trein naar Nederland. Voor het eerst in de reis – die zo'n 20 dagen duurde – kun je je een beetje ontspannen. Je komt uiteindelijk aan op het Centraal Station in Amsterdam. Op Facebook lees je dat het belangrijk is om je te melden bij de politie. Je wordt dan naar een crisisnoodopvang gestuurd, weet je van anderen. Je kunt ook proberen om meteen naar je achterneef – die je nauwelijks kent – te gaan.

O Naar crisisnoodopvang

P Naar mijn neef